

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 252/08-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. C., P., J. C., P., Ing. A. C.P., T. Z., Rakúsko., a M. L., Česká republika, zastúpených advokátom JUDr. P. H., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 22/2006 z 18. apríla 2007 a rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 17 C 223/2002-432 zo 7. novembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. C., J. C., Ing. A. C., T. Z. a M. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2008 faxom a 25. marca 2008 poštou doručená sťažnosť Mgr. P. C., J. C., Ing. A. C., T. Z. a M. L. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len

„krajský súd“) sp. zn. 7 Co 22/2006 z 18. apríla 2007 a rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C 223/2002-432 zo 7. novembra 2005.

Na výzvu ústavného súdu z 8. apríla 2008 sťažovatelia doplnili svoju sťažnosť podaním z 21. apríla 2008, ktorým upresnili petit sťažnosti, odôvodnili požadované finančné zadosťučinenie, predložili sťažnosťou napádané rozsudky a notárom overené splnomocnenia.

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že:

„Dňa 7. 11. 2005 Okresný súd... rozhodol rozsudkom č. k. 17 C 223/2002-432 v právnej veci o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, tak že žalobný návrh žalobcov... zamietol a zaviazal žalobcov nahradiť žalovaným v 1. a 2. rade trov konania vo výške 157.546,- Sk a žalovanému v 3. rade vo výške 48.096,- Sk.

Dňa 18. 4. 2007 Krajský súd... ako odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 22/2006... potvrdil rozsudok Okresného súdu..., pokiaľ bol návrh žalobcov zamietnutý a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania, tak že žalovaným náhradu trov nepriznal...“.

2. Aj keď to sťažovatelia v petite svoje sťažnosti výslovne neuviedli (namietali porušenie „práva na majetok podľa článku 20 Ústavy SR a právo na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 dodatkového protokolu k Dohovoru...“), z obsahu bodu II sťažnosti vyplýva, že postupom menovaných všeobecných súdov malo byť porušené základné právo zaručené čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a právo zaručené čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru.

Akým konaním, resp. postupom menovaných všeobecných súdov bolo porušenie označených práv spôsobené, sťažovatelia bližšie nekonkretizovali. Zrejme mali na mysli interpretáciu a aplikáciu v sťažnosti citovaných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (upravujúcich problematiku konfiškácie, rozdelenia a následného spravovania majetku), ktorých analýzu („analýzu o tom, ako konfiškačný proces mal prebiehať a ako prebehol v prípade nášho klienta“) v sťažnosti predložili.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že:

„Konfiškácie súkromného majetku, ktoré prebiehali v našej spoločnosti od roku 1918 až do doby 50-tych rokov ovplyvnili životy tisícky osôb. Do dnešného dňa existujú rôzne názory, či takéto konfiškácie boli správne, právne a demokratické. Problém, v ktorom sa naši klienti nachádzajú, nespočíva v tom či proces bol spravodlivý alebo nie, ale či jeho práva boli alebo neboli porušené v danom procese. Naši klienti veria, že v ich prípade nielen, že neprebehla konfiškácia jeho majetku, ale v procese, ktorý už beží 60 rokov, ich práva na užívanie ich majetku sú naďalej porušované.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd... rozsudkom, č. k. 7 Co 22/2006-485 zo dňa 18. 4. 2007 a Okresný súd... rozsudkom č. k. 17 C 223/2002-432 zo dňa 7. 11. 2005 porušil právo na majetok podľa článku 20 Ústavy SR a právo na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o základných právach a ľudských slobodách.

2. Rozsudok Krajského súdu... č. k. 7 Co 22/2006-485 zo dňa 18. 4. 2007 a rozsudok Okresného súdu... č. k. 17 C 223/2002-432 zo dňa 7. 11. 2005 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Mgr. P. C., J. C., Ing. A. C., T. Z., M. L., sa priznáva nasledovné primerané finančné zadosťučinenie:

1. Mgr. P. C. vo výške 1 000 000,- Sk...,

2. J. C. vo výške 1 000 000,- Sk...,

3. Ing. A. C. vo výške 1 000 000,- Sk...,

4. T. Z. vo výške 1000 000,- Sk...,

5. M. L. 1 000 000,- Sk...,

ktoré sú Okresný súd... a Krajský súd... povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd... a Krajský súd... sú povinní uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi do 15 dní vo výške určenej do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

3. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd nahliadnutím do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 17 C 223/02 zistil, že okresný súd rozsudkom č. k.

17 C 223/2002-432 zo 7. novembra 2005 zamietol návrh sťažovateľov z 22. októbra 2002 na určenie, že v ňom uvedené nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom A. C., alebohej A. K., alebohej I. L. a po nebohej M. S., ktorých sú (sťažovatelia) „*oprávnenými dedičmi a výlučnými vlastníkmi predmetných nehnuteľností...*“. O odvolaní sťažovateľov [tvrdili existenciu odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“)] rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 7 Co 22/2006-485 z 18. apríla 2007, ktorým „*potvrzuje rozsudok súdu prvého stupňa, pokiaľ bol návrh žalobcov zamietnutý...*“.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd okrem iného uviedol:

„Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver, pokiaľ ide o skutočnosť, že prvým konfiškačným výmerom č. Kom 31/46-3 došlo ku konfiškácii predmetného majetku právnych predchodcov žalobcov, na základe výmeru vydaného poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Zb. nariadenia SNR o vlastníctve pôdy č. 2857/48 - III/B zo dňa 19. 3. 1948, došlo k zápisu vlastníckeho práva v pozemkovej knihe v prospech mesta Prešov. Táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z výpisu z pozemkovej knihy vo vložke 539 k. ú. Prešov. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, že tento konfiškačný výmer nebol zrušený, nebolo preukázané v konaní, žeby tento konfiškačný výmer neplatil a žeby ho konfiškačný výmer zo dňa 27. 3. 1950 č. 552-27/3-1950-VIII bol zrušil. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ku konfiškácii majetku žalobcov týmto výmerom nemohlo dôjsť, pretože tento majetok bol už riadne nadobudnutý treťou osobou a preto ďalšia konfiškácia sa ho už nemohla dotknúť, pretože v okamžiku konfiškácie už nešlo o majetok právnych predchodcov žalobcov, a teda nepodliehal už režimu príslušného dekrétu. V čase vydania konfiškačného výmeru, t. j. 27. 3. 1950 už existovalo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam v prospech mesta Prešov. K zápisu na mesto Prešov totiž došlo 31. 7. 1948 a preto už tento konfiškačný výmer sa nemohol dotýkať tohto majetku. Je treba v tejto súvislosti zdôrazniť, že nehnuteľnosti nadobudnuté do vlastníctva mesta Prešov na základe konfiškácie v zmysle DPR č. 104/1945 Zb. SNR, nemohli následne podliehať platnej konfiškácii podľa DPR č. 108/1948 Zb., pretože k prechodu vlastníctva späť, na pôvodných vlastníkov nedošlo, o čom svedčí zápis

v pozemnoknižnej vložke č. 539 k. ú. Prešov. Z tohto hľadiska potom nie je relevantné tvrdenie žalobcov, že druhý konfiškačný výmer nenadobudol právoplatnosť, keďže týmto výmerom nedošlo ku konfiškácii ich majetku.

Na základe dôvodov, ktoré sú uvedené v napadnutom rozsudku a dôvodov, ktoré uviedol odvolací súd v tomto rozsudku, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne a preto ho potvrdil (§ 219 O. s. p.).“

4. Na výzvu ústavného súdu zo 7. apríla 2008 týkajúcu sa spôsobu doručovania rozsudku krajského súdu (sp. zn. 1 Co 115/2006 z 26. apríla 2007) sťažovateľom okresný súd listom sp. zn. 1 SprO 660/08, SprU 3009/2008 z 22. apríla 2008 oznámil:

„V konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 223/02 bolo rozhodnutie Krajského súdu v Prešove doručované právnomu zástupcovi žalobcov Mgr. P. S. 29. 5. 2007, opakovane 30. 5. 2007, kedy zásielku prevzal splnomocnenec – K.

Rovnako aj v tomto prípade tajomníčka senátu vychádzala z ustanovení § 48 ods. 4 O. s. p.

Vzhľadom na podanie Mgr. P. S. bolo vypracované dožiadanie na Poštu 1 v P., aby sa vyjadrili z akých skutočností vychádzala poštová doručovateľka pri doručovaní zásielok adresovaných do vlastných rúk.

Po obdržaní odpovede postúpime vyjadrenie Pošty 1 v P. k Vášmu číslu konania.“

Ďalším listom (už uvedenej spisovej značky) zo 16. mája 2008 okresný súd zaslal ústavnému súdu odpoveď Regionálneho poštového centra v P. sp. zn. 1067/OTP/2008 z 5. mája 2008 tohto znenia:

«Listom č. j. 1SprO 660/08, SprU 3009/08 zo dňa 22. 04. 2008 nás žiadate o prešetrenie, na základe čoho boli zásielky pre adresáta Mgr. P. S., bytom P., vydané splnomocnencovi.

Dodávacia pošta P. eviduje u uvedeného adresáta splnomocnenie vydané dňa 29. 07. 2004 na dobu do 29. 07. 2007 pre L. K. na preberanie jeho zásielok vrátane zásielok do vlastných rúk. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je zrejmé, že pri dodávaní zásielok boli dodržané všetky technologické postupy, vrátane článku 41 Poštových podmienok, ods. 3 bod b): „Prvotný prijímateľ zásielky pre občana je osoba, ktorú adresát splnomocnil, aby zaňho zásielky prijímala“.

V prílohe Vám predkladáme fotokópiu dokladu.»

Podľa „*splnomocnenia na prijímanie zásielok...*“ z 29. júla 2004 splnomocniteľ P. S. splnomocnil na prijímanie jemu adresovaných zásielok (aj „do vlastných rúk“) splnomocnenca Ľ. K. Splnomocnenie bolo stanovené na dobu do 29. júla 2007.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti je namietané porušenie vlastníckeho práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C 223/2002-432 zo 7. novembra 2005 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 22/2006 z 18. apríla 2007.

1. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie vlastníckeho práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru, sa ústavný súd riadil princípom subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Vychádzajúc z tohto princípu dospel ústavný súd k záveru, že na prerokovanie tejto sťažnosti nie je daná jeho právomoc, ktorá je vo všeobecnosti vyjadrená v čl. 124 ústavy a konkrétne v čl. 127 ods. 1 ústavy, kde sa ochrana základných práv a slobôd rozdeľuje medzi ústavný súd a všeobecné súdnictvo s tým, že všeobecné súdnictvo chráni v celom rozsahu aj základné práva a slobody, ak táto ochrana má oporu v obyčajných zákonoch.

Vlastnícke právo pred jeho ohrozením alebo porušením zásadne chránia všeobecné súdy (čl. 142 ods. 1 ústavy, § 7 ods. 1 OSP, § 123 a nasl. Občianskeho zákonníka, eventuálne § 16 zákona č. 514/2003 Z. z.). Ak sťažovatelia uplatnili zákonom ustanoveným spôsobom nárok na ochranu ich majetku (určovacou žalobou o zaradenie nehnuteľností do dedičstva) a všeobecné súdy o ich žalobe riadne konali a rozhodli o nej, nemožno pokračovať v ochrane ich majetku podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom. Právomoc ústavného súdu nemôže v takom prípade vyplývať z toho, že sa sťažovatelia nestotožnili s postupom a rozsudkami všeobecných súdov pri ochrane ich majetku, ak tento postup a rozhodnutia v celom rozsahu rešpektujú ústavné limity vyjadrené v čl. 2 od. 2 a v čl. 46 až 48 ústavy, kde sú upravené ústavnoprocenčné princípy postupov a rozhodnutí všeobecných súdov aj pri ochrane majetku účastníkov súdneho konania.

Vychádzajúc z uvedeného a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 132/04, II. ÚS 122/04 a IV. ÚS 66/03) ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom

súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Ústavný súd zistil, že ďalším dôvodom odmietnutia posudzovanej sťažnosti je aj jej oneskorené podanie. Rozhodnutie krajského súdu prevzala 30. mája 2007 osoba splnomocnená právnym zástupcom sťažovateľov (§ 48 ods. 4 OSP), odkedy aj nadobudli právoplatnosť sťažnosťou napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov. Sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 17. marca 2008, teda dávno po uplynutí 2-mesačnej lehoty ustanovenej zákonom. O tom, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol zákonne konformným spôsobom doručený právnemu zástupcovi sťažovateľov (jeho splnomocnencovi) 30. mája 2007 (napriek tomu, že toto sťažovatelia rozporovali, pozn.) nemal ústavný súd pochybnosti (pozri bod 4 I. časti odôvodnenia).

3. Vzhľadom na to, že nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie vecí a oneskorenosť podania návrhu sú základnou (a aj neodstrániteľnou) prekážkou konania, nepovažoval ústavný súd za dôvodné v rámci predbežného prerokovania sťažnosti skúmať existenciu ďalších možných dôvodov brániacich prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie vyplývajúcich z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. zjavnú neopodstatnenosť návrhu).

4. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2008

